

ויזרע יצחק

שנה טו'

<p>פרשת "אמור" הפטרה: "והכהנים הלויים" טו' אייר תשפ"ג</p>	<p>ויצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת י"ב 18:47 ת"א 19:04 ח"פ 18:54 יציאה 20:02 ר"ת 20:38 יציאה 20:04 ח"פ 20:05 ר"ת 20:38</p>
--	--	--

הגיגים לפרשת השבוע

"אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו" (ויקרא כא' א)

בתחילה הכתוב מדבר את הכהנים בלשון רבים, "אמור אל הכהנים", ומיד אחר כך מדבר בלשון יחיד, "לא יטמא", לכאורה היה על הכתוב לומר "לא יטמאו". מבאר ה"אלשיך" הקדוש שהכתוב, בדבר הזה, רוצה ללמד את משה שיאזור כגבר חלציו, שבל ילאה בלמדו את כלל ישראל תורה, ושלא יסתפק בלימוד של פעם אחת. כי דרכו של הרב ללמד ולהשמיע את התורה לרבים, ואפשר שיאמר הרב לעצמו שאין צורך שיחזור וידגיש את הדברים ליחידים כיון שכבר מסר את הדבר לרבים, והשומע ישמע, והחדל יחדל, ואם בכל זאת יישמט איש מלשמור ולעשות, זוהי אשמתו הוא ימות בעונו, כי אני את שלי עשיתי. כאן מודיע הכתוב למשה שכי לא זו הדרך בה ישכן אור, אלא עליו עוד לשוב ולהניף את ידו. ולא בשביל הרבים בלבד אלא אפילו גם אם בשביל אדם אחד שצריך להשיבו אל ה'. ואל ימעט אחד מישראל בעיניו כי צדיק יסוד עולם. וכמו שאמר הקב"ה ליחזקאל (יחזקאל ג' יט) "ואתה כי הזהרת רשע...", שרואים מכאן שגם על היחיד הוא מקפיד. וזה מה שאומר הכתוב אל משה, רבן של כל ישראל בלשון רבים, "אמור אל הכהנים" באופן כולל לכולם, ואל תלאה מלחזור אל יחיד אשר צריך לשוב להזהירו, אלא גם "ואמרת" גם אל היחיד "לנפש לא יטמא בעמיו" בלשון יחיד, שישוב אליהם ויזהיר כל אחד ואחד.

"קדושים יהיו לא-להיהם ולא יזכרו שם א-להיהם" (ויקרא כא' ו)

"ובצאתם אל החצר החיצונה אל החצר החיצונה אל העם יפשו את בגדיהם אשר המה משרתים במ והניחו אותם בלשכות הקודש ולבשו בגדים אחרים ולא יקדשו את העם בבגדיהם" (יחזקאל מד' יט)

מבאר הנצי"ב מוואלוז'ין ב"הרחב דבר" שמה שאומר הנביא, "ולבשו בגדים אחרים", אין הכוונה שילבשו בגדי חול, זה פשוט הרי הם לא ילכו ערומים וגם מה שנאמר "ולא יקדשו את העם בבגדיהם", אין הכוונה שילכו בבגדי הקודש, כי בלאו הכי אסור ללבוש את בגדי הקודש מחוץ לבית המקדש. אלא כוונת הכתוב "ולבשו בגדים אחרים" הוא שלא ילבשו בגדי חול בצורת בגדי כהונה, אלא ילבשו בגדים הנהוגים בכל העם. ואמר הכתוב שהטעם הוא "שלא יקדשו את העם בבגדיהם", כי אם הם ילכו בבגדי כהונה, הם יפרישו את העם מהם בראותם שהכהנים מלובשים בבגדי כהונה כמו בשעת עבודה, ורמז הכתוב כאן, "קדושים יהיו לא-להיהם", שקדושתם מהעם תהיה רק "לא-להיהם" דהיינו לשם כבוד שמים אבל לא לכבוד עצמם.

"ושמרתם מצותי" (ויקרא כב' לא)

לפי הרמב"ן מזהיר כאן הכתוב באופן כללי את ישראל לשמור את המצות שפורטו קודם, כלומר שיהיו בקרבנות שלא יהיה בהם מומים, ולא יהיה מחוסרי הזמן, דהיינו קודם שבעה ימים ללידתו ולא יום שנשחטה בו האם, ולהקריב קרבן תודה ולשחטם לרצון. כלומר באמירה "ושמרתם מצותי" הכתוב כולל את כל המצוות יחד.

"והוא בן איש מצרי" (ויקרא כד' י)

לכאורה, לא ברור מדוע מדגיש לנו הכתוב שהמקלל היה "בן איש מצרי". מבואר ב"דעת זקנים מבעלי התוספות" שהעובדה שמוצאו של המקלל היה מאיש מצרי היא זו שגרמה לו שברך את ה', כיון שראינו שדרכם של המצריים לבנות את ה' כמו שאמר פרעה "לא ידעתי את ה'" (שמות ה' ב)

נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

אריה שור בן נפתלי ומינה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג

לבנה בת לואיזה ז"ל נלב"ע יח' אייר

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"ובא השמש וטהר" (ויקרא כב' ז')

"מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן שנאמר ובה השמש וטהר" (ברכות ב).
ב"פנים יפות" מובא שהמהרש"א על הסוגיה הקשה שתי קושיות. האחת היא איך מותר לכהנים לאכול בתרומתן כשמגיע זמן קריאת שמע ולא אומרים להם להמתין עד לאחר שיקראו קריאת שמע? הקושיה השנייה היא על התוספות ששאלו את אותה השאלה על הברייתא "דתניא כשעני נכנס לאכול פתו", מדוע לא שאלו זאת גם על המשנה המובאת לעיל? מתוך ה"פנים יפות" שהתוספות לא הקשו את שאלתם על המשנה כי ייתכן שיהיה מותר לכהנים לאכול לפני שיקראו קריאת שמע, וזה בתנאי שהתחילו לאכול בהיתר, דהיינו אכילת חולין ולפני זמן קריאת שמע, כך שהם אינם צריכים להפסיק לאכול בכדי לקרא קריאת שמע, וכשמגיע זמן צאת הכוכבים הם אוכלים את תרומתן. דבר זה אי אפשר לומר בקשר לעני הנכנס לאכול את פתו, ולכן הקשו התוספות על הברייתא ולא על המשנה.

"מועדיו ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדיו" (ויקרא כג' ב)

מסביר רבי אלימלך מליזנסק ב"נועם אלימלך" את הכפילות בפסוק, "מועדיו" ו"מועדי ה'" ואומר שהקב"ה נתן לנו את המועדים, שהם זמן של שמחה ותענוג לנו, ועיקר תענוגו ושמחתו של הקב"ה זה כאשר אנחנו מתנהגים במועדים בקדושה ובמחשבות טהורות. וזוהי הבנת הכתוב "אלה מועדי ה'", שנתן לנו ה' למועד ולשמחה, "אשר תקראו אותם מקראי קדש", כלומר, כאשר תקראו אותם בקדושה וטהרה אז "אלה הם מועדיו", כלומר זהו שמחתי ותענוגי. והוסיף הכתוב ראייה לכך שהעיקר הוא המחשבה הקדושה, במה שאמר "ששת ימים תעשה מלאכה" (ויקרא כג' ג), שפירושו שהמלאכה נעשית מאלה ולא פועל ידך עושה המלאכה כי אם על ידי ה', ואף על פי שאפילו בחול המלאכה נעשית על ידי ה', בכל זאת תיחשב לכם השביתה שאתם שובתים בשבת ממלאכה למצווה, כאלו אתם שובתים ממלאכה ממש מחמת מצוות שבת. וזהו "כל מלאכה לא תעשו", שהכתוב תולה את המלאכה בכס.

"וספרתם לכם ממוזרת השבת" (ויקרא כג' טו)

"ממחרת השבת, ממחרת יום טוב" (רש"י)

רבי לוי יצחק מברדיצ'ב מבאר ב"קדושת לוי" שהמקור לדברי רש"י הוא מהגמרא (מנחות סה:): שחז"ל דרשו שמחרת השבת זהו ממחרת הפסח, וזה כדי לבטל את דעת הצדוקים שאומרים שהכוונה היא לשבת בראשית. וצריך להבין מדוע דווקא כאן, בפסח, מוגדר היום טוב כ"שבת". ומתוך שאצל אומן העושה מלאכה, הרי כאשר הוא גומר את המלאכה וניכרת מטרת העשייה, ותכליתה של המלאכה, אז הוא שבת. כך כביכול היה אצל הקב"ה, אחרי ששת ימי המעשה הוא שבת ממלאכתו, וזה מה שנקרא "שבת בראשית". וכשברא את החיות, דהיינו את השכליות לעבוד את ה' ולדעת שהוא הבורא, הוא היוצר והוא הא-ל, אחר שתגמר ותהיה ניכרת בעולם החיות הזו, דהיינו השכליות הזו, אז שבת ונקרא שבת. אלא שמשנברא העולם, אף על פי שעשה הקב"ה נפלאות גדולות, כגון בימי המבול ומעשה דור הפלגה והפיכת סדום, עדיין לא התגלתה אלהותו, כיון שלא חזר שום אדם בתשובה מהמעשים הללו, כולם עמדו במרדם, ונח שהיה צדיק, מעיקרו היה צדיק, וכן אברהם היה צדיק מעיקרו ולא מחמת הנפלאות שעשה הקב"ה. אבל ביציאת מצרים, אחרי הטובות שעשה הקב"ה לישראל, אז הכירו והבינו והשכילו את הבורא, כך שבריאת החיות דהיינו השכליות לעבוד את הבורא הסתיימה בחג הפסח, שאז נעשו הנסים הללו. לכן נקרא מחרת הפסח "ממחרת השבת", כלומר שאז נגמרה בריאת החיות והשכליות לעבודת הבורא.

ומוסיף שלכן גם נאמר "וספרתם לכם", שמובא בזהר שהכוונה היא לכם דווקא. כי בריאת העולמות, בגשמיות, זהו דבר שאינו תלוי במעשינו, אלא כפי שברא ויצר ועשה והגביל הבורא, אבל בריאת החיות, שהוא עולם השכליות לעבוד את ה', לאהבה אותו וליראה מפניו, זה דבר התלוי בבחירת האדם. לכן נאמר וספרתם "לכם" דווקא, כלומר הדברים הללו תלויים אך ורק בכס.

"עצרת היא" (ויקרא כג' לו)

"משל למלך שבאו בניו להקביל פניו, פעם ראשונה אמר להם מתי תחזרו לי? אמרו לו לחמשים יום, פטרם לשלום. שניה אמר להם מתי תחזרו? אמרו לו לארבעה חדשים, פטרם לשלום. בשלישית אמרו לו לא נוכל לחזור עד לאחר שבעה חדשים, אמר להם אם כן בבקשה מכם תתעכבו עמי עוד יום אחד כדי שאשבע בראייתכם מאחר שתאחרו. (מדרש)

מבאר ה"חזקוני" שלפי המדרש הזה מובן מדוע יש "עצרת" לישראל רק אחרי "חג הסוכות" ואין "עצרת" גם אחרי "חג הפסח" ואחרי "חג השבועות". אין "עצרת" לישראל אחרי "חג הפסח" כיון שישראל חוזרים ב"חג השבועות", ואין "עצרת" אחרי "חג השבועות" כיון שישראל חוזרים ב"חג הסוכות", אבל ב"חג הסוכות", שאין ישראל חוזרים עד הפסח, מפני הגשמים, ביקש הקב"ה לעצורם עוד יום אחד.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן חמו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492